

Motion till riksdagen 2013/14:Fi1

av Fredrik Olovsson m.fl. (S)
med anledning av prop. 2013/14:107

Viss kreditgivning till konsumenter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag om ytterligare insatser för att stärka konsumentskyddet och minska konsumenters problem med överskuldssättning.

Socialdemokraterna har i tidigare kommittémotioner förslagit att verksamhet med konsumentkrediter ska göras tillståndspliktig och ställas under Finansinspektionens tillsyn. Att nu regeringen äntligen lägger fram ett sådant förslag är naturligtvis positivt.

Vi menar dock att detta inte är tillräckligt för att komma till rätta med de problem som finns kring de s.k. sms-lånen (snabblånen). Alltför ofta leder sms-lån till betalningsanmärkningar och fleråriga skuldproblem. En av orsakerna till detta är bristen på seriositet hos vissa långgivare. Till skillnad från regeringen vill vi därför göra en rejäl sanering av sms-lånebranschen.

Det yttersta ansvaret för all skuldsättning vilar på individen. Samtidigt har långgivaren ett stort ansvar för hur utlåningen går till. När det gäller sms-lånen tar delar av snabblånebranschen inget ordentligt ansvar. Marknadsföringen är ofta aggressiv och kreditprövningen undermålig eller närmast obefintlig. Många av dem som beviljas lån skulle ha fått avslag om prövningen gjorts ordentligt. När Konsumentverket granskade tio företags kreditprövning varnades samtliga. Dessutom kan räntorna vara skyhöga. Effektiva räntor på hundratals procent är inte ovanliga, och en del lån har erbjudits till hela 20 000 procents ränta. Därtill har flera företag börjat sälja sms-lånen vidare till inkassobolag. På så vis kan de göra snabba vinster utan att behöva bry sig om hur det går för låntagaren.

I själva verket handlar rådande affärsmodell hos flera av aktörerna i snabblånebranschen delvis om att driva in människor i skuldfällan. Företagen tar ut betydande vinster – via extremt höga räntor och avgifter – från låntagare som sitter fast under flera år. Affärsmodellen handlar också om att utnyttja Krono-

Fel! Okänt namn på

fogden. Dessa företag skickar stora mängder ärenden dit. När människor väl satts i skuld tvingas Kronofogden ta hand om indrivningen. Detta är mycket gynnsamt för företagets del.

Statistiken bekräftar att allt inte står rätt till. Antalet ärenden hos Kronofogden som rör obetalda snabblån steg från 33 000 till mer än 53 000 mellan 2011 och 2012. Under 2013 var antalet ärenden drygt 49 000. Ungdomar (18–25 år) står för drygt vart femte ärende. Det är en alarmerande siffra. För den som är ung blir betalningsanmärkningar ett handikapp när han eller hon ska etablera sig i vuxenlivet. Det blir svårt att få hyreskontrakt, mobilabonnemang och mycket annat. Ytterligare en problemgrupp är spel- och shoppingmissbrukare som använder sms-lån som en konstgjord finansieringskälla.

Situationen är helt enkelt oacceptabel. Därför vill vi ta krafttag mot avarterna i branschen. Som vi ser det krävs, utöver förslaget om Finansinspektionens tillståndsgivande och tillsyn, ytterligare insatser.

Det bör bli svårare att ge lån till människor som agerar på impuls eller i berusat tillstånd. Av hävd finns andra begränsningar för under vilka mötesformer och tider på dygnet som andra typer av lån avtalas – nämligen på dagtid. I Finland kan man inte ta lån under nattetid, vilket vore klokt att införa även i Sverige.

Sätt stopp för ockerräntorna. Också här har Finland gått före som har ett infört ett räntetak. Taket är högt satt jämfört med andra lån, men ändå betydligt lägre än flera av de sms-lån som ges i dag. Sms-låneföretagen ska inte kunna skicka ärenden till Kronofogden om de inte har gjort en ordentlig kreditprövning innan de utfärdat lånet. Möjligheterna för sms-låneföretagen att sälja lånen vidare måste begränsas.

Mot denna bakgrund bör regeringen återkomma med konkreta förslag om ytterligare insatser mot avarterna inom sms-lånebranschen i syfte att stärka konsumentskyddet och minska konsumenters problem med överskuldsetting.

Stockholm den 12 mars 2014

Fredrik Olovsson (S)

Pia Nilsson (S)

Bo Bernhardsson (S)

Marie Nordén (S)

Jörgen Hellman (S)

Sven-Erik Bucht (S)

Ardalan Shekarabi (S)